

ÅRSREDOVISNING

2004-01-01 – 2004-12-31

för

Föreningen Läsrörelsen

Org. nr. 802408-4033

VERKSAMHETBERÄTTELSE

Föreningen Läsrörelsen 1/1 – 31/12 2004

Den ideella föreningen Läsrörelsen (nedan kallad föreningen) bildades i februari 1999. En första styrelse valdes på tre år vid ordinarie föreningsmöte i april 1999. Från och med ordinarie föreningsmöte 2002 väljs styrelsen på ett år.

Under verksamhetsåret 2004 har styrelsen bestått av: Ordförande *Siv Hågård*, kampanjledare *Elisabet Reslegård*, redaktör *Marianne von Baumgarten-Lindberg*, författare och litteraturkritiker *Göran Hågg*, f.d. kanslichef *Lars-Erik Klason*, ledarskapskonsulent *Tina Lindemalm*, överintendent *Agneta Lundström* och folkbildare *Kurt Stern* (t. o. m. den 17 juni).

Föreningen har under år 2004 haft 9 protokollförda styrelsemöten.

Bengt Westerberg är sedan föreningsmötet 2003 föreningens hedersordförande.

Medlemsavgiften för år 2004 var 200 kronor.
Antalet föreningsmedlemmar var under året 39.

De anställda på föreningens kansli har varit: Kampanjledare *Elisabet Reslegård*, pressekreterare/producent *Sina Balkfors* (t. o. m. den 30 september), koordinator *Magdalena Byléhn* (fr. o. m. den 1 februari), informatör/assistent *Susanna Lewenhaupt* (fr. o. m. den 1 juni t. o. m. den 15 december) och pressekreterare *Hanna Mittjas* (fr. o. m. den 26 juli t. o. m. den 30 september)

Föreningens motto: Ge dina barn ett språk

Föreningens första kampanj kallades även den Läsrörelsen och tog som sitt motto våren 2000 "*Ge dina barn ett språk*", som nu är föreningens motto.

Bakgrunden till mottot "*Ge dina barn ett språk*" var den kraftiga minskningen av småbarnsföräldrars läsning för sina barn under många år. När den s k Barnbarometern hösten 2001 redovisade sin vartannat år återkommande mätning hade siffrorna för första gången på 15 år vänt. Det genomsnittliga läsandet bland småbarnsföräldrar hade gått från 67% till 70% och bland korttidsutbildade föräldrar hade antalet gått från 52% till 65%, vilket i den senare gruppen var ett trendbrott. Vid den mätning som publicerades hösten 2003 hade siffrorna generellt gått upp till 74% och bland korttidsutbildade hade det stigit till 73%. Dvs. andelen småbarnsföräldrar som läser för sina barn har ökat med totalt 7% på fyra år och andelen korttidsutbildade föräldrar som läser för sina småbarn har under samma period ökat med 21%.

Lär för livet, föreningen Läsrörelsens andra kampanj

Den landsomfattande kampanjen *Lär för Livet* har pågått sedan hösten 2002 och är en naturlig vidareutveckling av föreningen Läsrörelsens första kampanj. Denna gång handlar det om lusten till lärandet i ett livslångt perspektiv där skola, folkbildning, populärvetenskap, media, kultur, forskning och andra kanaler är medel att arbeta med. Det handlar om att hitta rätt i det väldiga informationsflödet och om hur vi omvandlar information till kunskaper. Men det handlar också om rätten till kunskap och rätten till sitt eget lärande och sin egen läroprocess. Nyckelordet är nyfikenhet.

VERKSAMHET UNDER ÅR 2004

Lekens betydelse för lärandet

Det största projektet under kampanjen *Lär för livet* har varit "Lekens betydelse för lärandet". Lekexperter och lekforskare har medverkat för att lyfta fram lekens betydelse för fantasi och kreativitet och lekens beståndsdelar: samförstånd, ömsesidighet och turtagande. Nyckelordet var, liksom i kampanjen *Lär för livet*, nyfikenhet.

En lekkunnig arbetsgrupp fanns med Susanna Ekström, från Lärarhögskolan i Stockholm, barnboks- och barnkulturexperten Marianne von Baumgarten-Lindberg, Birgitta Sohlman, lektexpert och tidigare producent på Utbildningsradion, Eva Norén-Björn, tidigare på Barmmiljörådet och en av våra främsta inom lekforskning, Britta Sjöström, ombudsman på Lärarförbundet och Annika Grimlund, redaktör för tidningen Förskolan.

Ett lekråd knöts även till projektet med Håkan Lans, uppfinnare av bl.a. färgskärmen och navigationssystemet för flygplan och båtar, Suzanne Osten, konstnärlig ledare för Unga Klara, Tuomo Haapala, musiker och kompositör, Marie Rådbo, astronom, Ulf Stark, ungdomsboksförfattare och Tilde Björfors, direktör för Cirkus Cirkör.

Under året har åtta av projektets totalt **21 lekkonferenser** anordnats: i Norrköping, Arvidsjaur, Emmaboda, Värnamo, Alvesta, Karlskrona, Gävle och i Stockholm. På vissa orter har Cirkus Cirkör gjort cirkusskolveckor i anslutning till konferenserna.

Lekprojektet startade redan i augusti 2002 med att McDonald's lät kvalitativt bra "Lek & Lärspelel" på CD-rom ingå i Happy Meal på alla sina restauranger. Detta kom att upprepas hösten 2003 och som Bok-Happy Meal med temat "Lek och integration" hösten 2004. Cirka 2 miljoner CD-rom och 500 000 bilderböcker har ingått i leksatsningen under tre terminer.

Tre lekskrifter producerades, som tack vare Svenska Institutets och Riksställningars Lektutställning fått ett liv även utomlands. Hittills har skriften "Lek: Barn 0-12 år" översatts till engelska, ryska, franska och tyska, i en upplaga av 3 000 exemplar per språk.

Två lektävlingar ingick också i projektet.

Den 27 augusti 2004 arrangerades en summerings- och inspirationskonferens, tillägnad Astrid Lindgren. Detta gjordes i samarbete med Utbildningsdepartementet och Lärarförbundet. Föreläsare var lektexperter som beskrev den livslånga leken. Annat som ingick i konferensen var utvalda inslag från de konferenser som varit ute i landet. Konferensen avslutades med att författaren Ulf Stark läste sin för lekprojektet specialskrivna "Kvällen när pappa lekte".

Projektets avslutning blev "**Lek Sverige 3-5 september**" då hela landet utmanades till lek; i skolor, på arbetsplatser, på gator och torg, museer och teatrar, i skog och mark. Som en del i Lek Sverige genomförde Clownen utan gränser en samlingskampanj med hjälp av röda näsor för sin verksamhet med att sprida skratt som bistånd. Via 10 miljoner

mjölkförpackningar med illustrationer av Pernilla Stafelt inspirerades barn till lek. 31 "lekemedelsannonser" i helsidesformat infördes gratis i dagstidningar runt hela Sverige. Sjuka och funktionshindrade barn i Lund, Jönköping, Gävle och Skellefteå fick möjlighet att delta, genom ett samarbete med Jerringfonden. Sundsvall deltog med humorpolisen, såpbubblor och levande statyer. Emmaboda kommun serverade blommig falukorv och blått potatismos. Riksidrottsförbundet uppmanade sina förbund att delta. Friluftsförbundet och hela Slöjd-Sverige anslöt sig. Tillsammans med Clownen utan gränser intogs Gröna Lund under lördagen den 4 september med nycirkus, clowner och artister som fyllde hela nöjesparken. I Kungsträdgården gjordes ett lekfullt familjeprogram kallat "Lekplats: Kungsan" i samarbete med bl. a. B. Wahlströms. Till Lek Sverige fanns också en separat hemsida.

Bland alla press- och mediainslag som förekom under lekhelgen var det mest magnifika Dagens Nyheter's På Stan som förvandlades till "På Stan Leker".

Projektledare för "Lekens betydelse för lärandet" var Elisabet Reslegård, sakkunnig under uppbyggnadsskedet var Ulrika Isaksson och producent för lekkonferenserna och Lek Sverige var Stina Balkfors. Under våren och sommaren 2004 arbetade även informatör Susanna Lewenhaupt och pressekreterare Hanna Mittjas med lekprojektet.

De största bidragsgivarna till projektet var Allmänna arvsfonden och KK-stiftelsen.

"Fröken Europa"

På Bok & Bibliotek 2002 inbjöd Lär för livet/Läsrörelsen, Lärarförbundet, Liber och Nørhavens tryckeri alla författare att skriva en skönlitterär bok om dagens Europa – med utgångspunkt från Sverige – för elever i årskurs fem. Tävlingslockade 26 författare. Tävlingsbidragen bedömdes anonymt av en jury med Berit Skogsberg, tidigare chef för En bok för alla, som ordförande. Övriga jurymedlemmar var Marianne von Baumgarten-Lindberg, barnboksexpert, Leo Gumpert, trefaldig vinnare av skolornas Nutidsorientering, Inga Henriksson, förläggare, Per Hellström, lärare i svenska och historia och Per Wästberg, författare och akademiledamot.

Kerstin Gavander vann tävlingen och en prissumma på 300 000 kronor med boken "Fröken Europa", som handlar om en skolklass som är med om en annorlunda europaresa. Kerstin Gavander arbetar som svensklärare på Engelska Skolan Norr i Stockholm och debuterade som författare 2003 med boken "Loppan och isprinsessan".

Inför skolstarten hade alla Sveriges skolor erbjudits att få boken Fröken Europa till sina elever i årskurs fem. Det ett stort gensvar i skolorna och boken beställdes till **119 000 elever**.

Juryns motivering löd "Fröken Europa" av Kerstin Gavander är en levande och infallsrik skildring av en skolklass som får vara med om en annorlunda europaresa. Med god psykologisk insikt får hon elevernas olika personligheter att träda fram, deras funderingar och bekymmer, deras relationer till kamrater, föräldrar och lärare. Träffsäkra scener från vardagslivet i skolan blandas med mystiska utflykter i tid och rum - ett inslag i den hemlighetsfulla lärarinnan Fröken Europas speciella sätt att undervisa. En spännande och lättläst bok som naturligt och osökt väver in demokratifrågor och europakunskaper i berättelsen och öppnar klassrummets dörrar mot en större värld."

Arenan McDonald's

Hösten 1998 inledde Föreningen Läsrörelsen, Svenska McDonald's och Munkedals pappersbruk diskussioner om hur vi gemensamt skulle stimulera barns läsande. Detta resulterade drygt två år senare i att 1,2 miljoner barn- och ungdomsböcker ingick i Happy Meal och en annan måltid på McDonald's alla restauranger under fyra veckor i januari och februari 2001. En av böckerna var Lennart Hellsings och Poul Ströyers "ABC". Denna insats för att öka barns läsande var en i den långa rad av läsförnjande aktiviteter som Läsrörelsen drog igång.

Detta följdes av ytterligare två kampanjperioder med vardera en miljon CD ROM spel kring läsande och lek för barn under 2002 och 2003

Den 10-23 september 2004 ingick **500 000 böcker** på temat "Lek och integration" i Happy Meal på alla McDonald's restauranger. Boktitlarna var denna gång "Ensammast i världen" av Magda Eggens och Tord Nygren (Rabén&Sjögren), "Kråke på brandstationen" och "Kråkes lekbok" av Maria Bosson Rydell och Jessica Lindholm (Gleerups Utbildning) och "Pappa är sjuk sa Lilla Spöket Laban" av Inger och Lasse Sandberg (Tre Sandberg och Rabén & Sjögren). Bokprojektet genomfördes i samarbete med bland annat Forum för levande historia och Gleerups Utbildning. Böckerna valdes av barnboksexperten Marianne von Baumgarten-Lindberg som sitter i Läsrörelsens styrelse. Under samma period fanns också, genom ett samarbete med bland annat Pan Hörböcker och Tiden, två spänningsböcker för unga "Pappa polis" och "Julian och Jim" av författaren Laura Trenter som *ljudbok* via restaurangerna.

Populärare vetenskap på Bok & Bibliotek i Göteborg

För andra året var Populärare vetenskap tema på Bok & Bibliotek i Göteborg den 23-26 september. Arrangörer var Bok & Bibliotek, Vetenskapsrådet, UR och Lär för livet/Läsrörelsen i samarbete med lärosäten, akademier, stiftelser, museer, myndigheter, organisationer, bokförlag med flera.

På Forskartorget fanns en scen med ett fullmatat program med debatter, forskarframträdanden, vetenskapsteater och film- och bok- presentationer och en bokhandel med populärvetenskaplig litteratur. Av de 57 programmen arrangerade Lär för livet/Läsrörelsen ett under rubriken "Den allvarsamma leken – om lekens betydelse" med tankar kring vad som händer med barn som inte leker och vad som händer när de blir vuxna. Medverkande var AnnBritt Grünewald, f.d. chef för Österåkersanstalten och Nalle Laanela, Clownner utan gränser

Nio seminarier anordnades (nedan som de presenterades på Bok & Bibliotek). Samtliga seminarier arrangerades av Vetenskapsrådet, UR och Lär för livet/Läsrörelsen, när fler arrangörer fanns markerades detta.

Den allvarsamma leken – om lekens betydelse

I leken finns samförstånd, ömsesidighet, lust och kreativitet. Men vad händer med barn som inte leker? Vad händer när de blir vuxna?

Medverkande: AnnBritt Grünewald, f.d. chef Österåkersanstalten, Birgitta Knutsdotter Olofsson, kriminolog, lekforskare och professor em., Nalle Laanela, clown och grundare av Clownner utan gränser i Sverige.

Moderator: Staffan Dopping, journalist

Kamikazekvinnor och pappas prinsessor?

– en diskussion om kvinnliga toppchefer i näringslivet

Debatten om bristen på kvinnliga toppchefer i näringslivet har varit livlig de senaste åren. Sverige framstår som jämställdhetens främsta bastion i ett internationellt perspektiv, men just näringslivet har varit ett iögonfallande undantag från den stadigt ökande andelen kvinnor på höga beslutsfattande positioner inom övriga områden i det svenska samhället. Av Sveriges 312 börsnoterade bolag är det bara 5 stycken som har kvinnlig vd och ca hälften av dem har inte ens en enda (!) kvinnlig styrelsemedlem. Saken har blivit en angelägen fråga för vissa svenska politiker, som förordat lagstiftad kvotering till företagsstyrelserna senast 2005 om ingen förändring sker. Näringslivet har samtidigt tagit egna initiativ för att öka andelen kvinnliga chefer och bilda opinion i de egna leden. Men hur ser de kvinnliga vd:arna, som trots allt finns, själva på frågan om kvotering och mansdominansen? Hur ser de själva återväxten av kvinnliga vd:ar?

I frilansjournalisten Anette Masuis "Kamikazekvinnor och pappas prinsessor" berättar 15 av Sveriges mest kända kvinnliga vd:ar om varför de ville bli vd, hur de lyckades med det, vad det kostat dem, hur de klarar av att kombinera yrkesliv med familj, och om det finns ett glastak för kvinnor i det mansdominerade näringslivet.

I denna paneldiskussion medverkar Anette Masui, två av de intervjuade vd:arna i hennes bok: Angeles Bermudez-Svankvist, vd för Folkandvården i Stockholm, som 1999 utsågs till Årets Chef, och Christel Kinnig, vd för Polarn och Pyret, Charlotte Holgersson som skrivit en doktorsavhandling om hur vd-rekryteringen går till vid svenska företag och Jämställdhetsombudsmannen Claes Borgström.

Moderator: Ingela Agardh, journalist
I samarbete med Bokförlaget Prisma

Bilden i vetenskapen

I boken *Images in Science* visas den vetenskapliga bilden i hundratals exempel från mikrokosmos till makrokosmos, ifrån mikroskop till teleskop. Följ med på en hisnande bild- och tidsresa, där organiska former och mönster från såväl rymden, växtriket som vår egen kropp möter oss med fascination och en sällan skådad skönhet i regnbågens alla färger.

Medverkande: Fotografen och hedersdoktorn, Lennart Nilsson, Karolinska Institutet, Fotografen Oliver Meckes och biologen Nicole Ottawa, Eye of Science, Tyskland, Prof. Michael Peres, Rochester Institute of Technology, USA, Prof. David Malin, Royal Melbourne Institute of Technology, Australien.

Moderator: Prof. Lennart Möller, Karolinska Institutet.

Oliver Meckes, Nicole Ottawa och David Malin har tidigare mottagit "The Lennart Nilsson Award" för sin banbrytande fotografiering.

Vem älskar matte?

Matematik finns överallt och på tapeten som aldrig förr. Matematikdelegationen – för lust och lärande och Nationellt Centrum för Matematikutbildning är färska exempel med nyskapande pedagogiska idéer. Hur blir matematik roligt och mer anpassat till människans verklighet? Ett seminarium med oväntade infallsvinklar om matematik och hur lätt det är när man väl kan det...

Medverkande: Lasse Eriksson, vardagsfilosof, författare, känd-stå uppkomiker och sysselsatt med en hemlig bok med arbetsnamnet, I skuggan av en matematiker, samtalar med Kimmo Eriksson, professor vid Mälardalens högskola, spelforskare och en av författarna till *Nöjesmatematik*, Tanja Bergqvist, doktorand i matematik vid Stockholms universitet och Kristin Dahl, filosofie doktor välkänd journalist och författare till populära böcker om matematik, t. ex. *nyutkomna, På tal om matte*.

Resan ut i universum – I rymden för Sverige

Finns det liv på andra planeter? Vad vet vi i dag? Forskningen om Mars har under det senaste året gått in i en ny och mycket spännande fas. Den europeiska kretsens MarsExpress har tillsammans med NASA:s två landare, Spirit och Opportunity, levererat en rad sensationella resultat, något som har lett till att en ny bild av vår grannplanet gradvis har vuxit fram.

Resultaten berör till stor del vattnets historia på Mars, något som dramatiskt kan komma att påverka våra möjligheter att finna spår av liv på den gåtfulla röda planeten, Tomas Hode, astrobiolog vid Naturhistoriska riksmuseet berättar.

Kommer människan att kunna resa till Mars i en nära framtid? Kan vi över huvud taget överleva där? Redan i dag finns faktiskt teknik med vars hjälp människan skulle kunna vistas på Mars. Möt blivande rymdingenjör Ella Carlsson från Luleå tekniska universitet, som har upplevt en simulerad Mars vistelse.

Sverige har länge varit ett framgångsrikt land inom rymdteknik. Sven Grahn, teknisk direktör på Rymdbolaget, berättar med boken *I rymden för Sverige* som utgångspunkt, om Sveriges roll i det globala rymdsamarbetet och om spännande framtida projekt som bl a kommer att handla om utforskningen av Mars, Månen och Venus, där Sveriges rymdtekniska förmåga gör att vi kan bidra till "rymdålderns andra våg" som är i antågande.

Lars Bergström, professor i teoretisk fysik och professor emeritus i praktisk filosofi vid Stockholms universitet, talar om världsbilden och en av århundradets största forskningsnyheter – bilden av universum. Vilken materia finns egentligen där ute i rymden? Medverkar gör också professor David Malin, Royal Melbourne Institute of Technology, Australien, som arbetat vid The Anglo-American Observatory och utvecklat unika tekniker för att kunna ta högupplösta färgbilder av galaxer tusentals ljusår bort. David Malin visar och berättar om sina bilder, som bl a finns med i boken *Images in Science*.

Astronauten Christer Fuglesang finns med uppkopplad per telefon och berättar om hur det är att leva i rymden.

Moderator: Sven Grahn och Marie Rådbo, astronom

Seminarier sker delvis på engelska.

Medarrangör: Sellin & Partner, Rymdbolaget, Rymdstyrelsen

Från Lär för livet/Läsrörelsens sida arbetade i huvudsak koordinatör Magdalena Byléhn.

Skolforum

Under Skolforum på Stockholmsmässan den 1-3 november arrangerade Lär för livet/Läsrörelsen *två seminarier* som presenterades på följande sätt:

Skolbiblioteken och författarna

Författare av barn- och ungdomsböcker, fack- och skönlitteratur samtalar om skolbibliotek och författare som en central resurs i skolans värld. Deltagande författare: Johan Althoff, Göran Greider, Göran Hägg, Katarina Mazetti och Eva Susso.

Moderator: John Chrispinson, journalist och historiker.

Bisitattare: Kalle Güttler, ordförande i Nationella Skolbiblioteksgruppen

Seminarier gjordes i samarbete med Utbildningsdepartementet.

De nya svenskarna

Med annorlunda insatser kan kunskap om och med de nya svenskarna spridas. Inspireras av Anders Johnsons berättelse om hundratals år av invandring; samarbetet mellan Moderna Museet och SFI-elever; och Daisy en ny teknik för språkinlärning. Medverkande: Birgitta Frejhagen, VD InfoKomp och ledamot i Skolverkets

styrelse, Diana Hiorth Persson, utvecklingschef Labyrinten, Anders Johnson skriftställare och f.d. chefredaktör DN.

Moderator: Elisabet Reslegård, kampanjledare, Lär för livet/Läsrörelsen.

Lär för livet stod också bakom två **programpunkter i bokafét** med författaren Kalle Güttler som talade om "Skolbiblioteken, för vem?" och skriftställaren Anders Johnson som berättade om "Bostongurkan som försvann".

Utbildning och arbete trots dyslexi

Föreningen Läsrörelsen och Insamlingsstiftelsen Dyslexifonden driver sedan 2003 projektet "Utbildning och arbete trots dyslexi". Tanken är att samla information och **utveckla kunskap** om varför somliga klarar sig bättre än andra trots stora läs- och skrivsvårigheter/dyslexi och vilka positiva erfarenheter det är som hjälpt dem genom skoltiden och gör att de går vidare till högre studier, kvalificerade yrkesutbildningar eller ett i övrigt fungerande vuxenliv. Med ökad kännedom om vilka faktorer som är avgörande menar vi att skolmiljön kan förbättras, liksom bemötandet av och förståelse för dem som inte läser och skriver på den nivå som krävs i dagens samhälle. Att beskriva hur människor lyckas menar vi också är viktigt för att ge andra med liknande svårigheter **positiva förebilder**.

Projektet beräknas pågå fram till sommaren 2006. Det drivs av Föreningen Läsrörelsen och Insamlingsstiftelsen Dyslexifonden i samarbete med Förbundet funktionshindrade med läs- och skrivsvårigheter (FMLS), Föräldraföreningen för dyslektiska barn (FDB), Hjälpmedelsinstitutet, Specialpedagogiska Institutet och Svenska Dyslexiföreningen.

Sakkunniga i projektet är Ulla Föhrer, logoped och Eva Magnusson, logoped och FD.

Projektet genomförs med medel från Allmänna arvsfonden.

De nya svenskarna

Med utgångspunkt från att Sverige har förvandlats från ett stort utvandrarsamhälle till ett stort invandrarsamhälle har Lär för livet/Läsrörelsen tillsammans med bland annat TBV arbetat fram projektet "De nya svenskarna" som bygger på **goda exempel** och utarbetade metoder kring integration och lärande. Exempel som tar upp det faktum att många av de nya svenskarna är mycket välutbildade men kan ha svårt att komma in i det svenska samhället och som visar att det går att via annorlunda lärformer förmedla kunskap och lärande och en delaktighet i arbetslivet till människor som i grunden har en låg utbildning. Ett exempel är "Kunskapsutveckling för somalier i Rinkeby" där initiativtagaren Ahmed Hussien Egal tillsammans med läraren Birgitta Palmberg på ett framgångsrikt sätt lyckats förena utbildning och arbete. **Två konferenser** arrangerades, dels i Malmö den 15 oktober och dels i Stockholm den 1 december. Den senare genomfördes i samarbete med Utbildningsdepartementet i Stockholm och med demokrati- och integrationsminister Jens Orback som inledningstalare.

De medverkade i stockholmskonferensen presenterades som: "Moderna Museet som talar om samarbete med den turkiska konstnären Esra Ersen och SFI-elever: Imran Ahmed, projektledaren från Fryshuset berättar om projektet Lugna Gatan och sitt företag Fittja drift och underhåll AB; Ahmed Hussien Egal, utbildningsledare och Birgitta Palmberg, lärare, från projektet "Kunskapsutveckling i Rinkeby"; Minna Katebi, integrationsläraren som öppnar gränser mellan elever, personal och föräldrar; Anders Johnson, f.d. chefredaktör på Dagens

Nyheter, om invandrarnas stora betydelse i den svenska historien; Ivica Kurtovic, samordnare i bollklubben Mabi i Rosengård och Zlatan Ibrahimovic's f.d. tränare, om ett engagemang som sträcker sig långt utanför fotbollsplanen; Carina Sild Lönroth, projektledare, om Malmö högskolas mentorprogram, Fredrik von Baumgarten, från Advokatfirman Vinge KB om ökad mångfald inom rättsväsendet. Och författaren Lena Andersson som undrar – Är du riktigt svensk? Moderator: Bo Holmström, journalist. ”

I samarbete med Gleerups Utbildning och med Carmilla Floyd som redaktör producerades *skriften* "Möten – en inspirationsbok om integration" med 13 reportage om vad som händer ute i landet. Att det i skolor, organisationer, näringslivet, kultur- och idrottsvärld sker ständiga möten.

Allt börjar med de små barnen...

Alexandra Pascalidou var en av föreningens budbärare under kampanjen Läsrörelsen. Hon berättade vid ett tillfälle om sin mamma som ofta pratade svenska med henne och hennes syster under deras uppväxt i Rinkeby. Men vissa ord uttalade mamman så speciellt att det tog flera år för systerarna att förstå att det var samma ord som de hörde i andra sammanhang i det svenska samhället.

Under mottot "Ge dina barn ett språk" har vi inom Läsrörelsen ofta talat om de olika delarna av språket: läsning, skrivning, berättande och samtal. När Markaryds speciella barnbibliotekarie kallad Boknallen besöker småbarnsföräldrar i läsförmedlande syfte tar de fasta på samtalet och säger "Ni ska prata med era barn OCH ni ska läsa för era barn". Detta tankesätt har funnits med starkt i Läsrörelsen. När vi närmade oss det svårbemästrade projektet "De nya svenskarna" var det en självklarhet för oss att även små barn ska ingå i projektet. Den allt mer etablerade *ljudboken* är här en stor tillgång i arbetet med den nya svenskarna, till skillnad från den stora mängd av talböcker som av upphovsrättsliga skäl inte finns att tillgå för invandrare utan enbart för människor med olika funktionshinder.

Från projektets sida har vi aktivt tagit kontakt med de **13 kommuner** i Sverige som har flest invandrare och i.o.m. detta även flest invandrabarn: Borås, Botkyrka, Eskilstuna, Göteborg (Angered), Halmstad, Jönköping, Landskrona, Malmö (Rosengård), Norrköping, Stockholm (Rinkeby och Skärholmen) Södertälje (Hovsjö), Uppsala och Växjö (Markaryd). Vi tog med kommunernas hjälp reda på de mest *invandratäta* områdena i respektive kommun och hur många barn som började i förskoleklass hösten 2004. Totalt rörde det sig om ca: a 4 300 barn – då skiljer vi inte på invandrabarn och andra barn, något som vi tror är nästan omöjligt att göra i dessa mycket integrerade områden. Under hösten 2004 tog vi in intresseanmälningar från 60 klasser i 12 kommuner, dvs. ungefär en tredjedel av de barn som går i förskoleklass i kommunerna. Gästpedagoger kopplades till arbetet i klasserna och barnen fick Astrid Lindgrens egen inläsning av "*Mio min Mio*" som en personlig gåva.

Sakkunniga i projektet är Fia Andersson och Susanna Ekström – bägge universitetsadjunkter vid institutionen för individ, omvärld och lärande vid Lärarhögskolan i Stockholm.

Projektet genomförs med medel från Allmänna arvsfonden.

Små barns värdegrund

Under hösten 2004 genomfördes ett samarbete mellan Lär för livet/Läsrörelsen och Forum för levande historia kring *bilderboken "Ensammast i världen"* av Magda Eggens och Tord Nygren. Boken var en del i temat om lek och integration som ingick i Happy Meal på alla McDonald's restauranger runt om i Sverige. Boken testades redan hösten 2003 på utvalda förskolor, spridda över landet, för att få barns reaktioner. Bland de fem- och sexåringar som deltog uppstod intensiva diskussioner om hur man får behandla en värnlös liten kattunge. När boken "Ensammast i världen" spridits i en massupplaga på 125 000 exemplar uppstod den intressanta frågan: Hur arbetar vi vidare med de frågor och tankar som har uppstått? Hur utmanas pedagoger att delta i ett sådant arbete?

Problemformulering blev: Vad kan förskola, förskoleklass och första klass i grundskolan och även föräldrar göra för att barn ska få möjlighet att utveckla empatisk förmåga och ett demokratiskt förhållningsätt som motverkar utanförskap?

En studie med utgångspunkt från boken "Ensammast i världen" görs under våren 2005 i tio av de 60 förskoleklasser i de invandrartätaste kommunerna i Sverige som deltar i föreningen Läsrörelsens arbete med ljudböcker. Parallellt med arbetet i dessa klasser görs en studie i tio förskolor med annan sammansättning.

Forskningsinventering, föreläsningar och en konferens om små barns värdegrund arbetas fram under 2005.

Pedagogiska aktiviteter utformas av Susanna Ekström och Fia Andersson.

Projektledare för "De nya svenskarna" och de olika underprojekten är Elisabet Reslegård och reseacher och koordinator för alla delar är Magdalena Byléhn.

Mediabevakning

Under året hade Lär för livet/Läsrörelsen 720 inslag i press, radio och tv.

Anslag och medel från samarbetspartners

Medel via bidragsgivare och samarbetspartners har under år 2004 huvudsakligen kommit från Allmänna arvsfonden 2,78 mkr, Forum för levande historia 985 tkr, McDonald's 491 tkr, Utbildningsdepartementet 300 tkr, Lärarförbundet 300 tkr och Gleerups Utbildning 200 tkr.

Till detta kommer varor och tjänster i form av papper, tryckning, reklamtjänster m.m. till höga värden.

Föreningen Läs rörelsen har under kampanjen *Lär för livet* haft 75 samarbetspartner:

ABF, Aktiva Skolföräldrar, Arctic Paper, Bilda förlag, Bok & Bibliotek, BRIO, Bromma tryck, B Wahlströms förlag, Cirkus Cirkör, Clownen utan gränser, Creator Momentum, En bok för alla, Folkuniversitet i Göteborg, Forum för levande historia, Fryshuset, Författarcentrum, Gleerups Utbildning, Gröna Lund, Gymnastikförbundet, Gällöfsta Herrgård & Konferens, Göteborgs filmfestival, Internationella Vetenskapsfestivalen, IPA Sweden, JC Decaux, Jerringfonden, JP Screen & Offset, Junibacken, Kungsträdgården, Leo Burnett Interactive, Liber, Lunarstorm, Länsbiblioteken och folkbiblioteken, Lärarförbundet, Moderna Museet, Musikmuseet, Nationalencyklopedin, Nationella skolbiblioteksgruppen, Naturhistoriska riksmuseet, Nobelmuseet, Nordiska museet, Nørhaven A/S, Pan Hörböcker, Rabén & Sjögren, Riksställningar, Rolf & Co, SAF/Sveriges Allmänna Folkskolläraryrådgivning, Skolforum, Skolverket, SL, SOL Network, Statens kulturråd, STIGA, Stockholms 4H-gårdar, Stora Enso, Svenska Barnboksintitutet, Svenska Förläggareföreningen, Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund, Svenska Institutet, Svenska McDonald's, Svensk Biblioteksforening, Sveriges författarfond, Sveriges författarförbund, TBV, Tiden, Tidningen Förskolan, Tidningsutgivarna, TPB, Tre Sandberg, UR, Utbildningsdepartementet, Vasamuseet, Vetenskapsrådet, VTAB, Wassbergs och Örebro Bokmässa.

RESULTATRÄKNING

	Not	2004-01-01 2004-12-31	2003-01-01 2003-12-31
Rörelsens intäkter mm			
lanspråktaga anslag och medel	1	4 471 684	5 594 242
Medlemsavgifter		8 150	15 517
Konferenser		216 025	-
		4 695 859	5 609 759
Rörelsens kostnader			
Personalkostnader	2	-1 494 505	-1 905 206
Projektrelaterade kostnader		-1 789 632	-2 504 748
Lokalkostnader		-375 754	-380 712
Kontorskostnader		-284 464	-255 032
Reklam / Information		-420 866	-297 576
Övriga kostnader	3	-327 322	-267 087
		-4 692 543	-5 610 361
Rörelseresultat		3 316	-602
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter		8	766
Räntekostnader		-3 324	-164
ÅRETS RESULTAT		0	0

37

BALANSRÄKNING

Not

2004-12-31

2003-12-31

TILLGÅNGAR**Omsättningstillgångar****Kortfristiga fordringar**

Beviljade ej rekvirerade anslag och medel	1 109 000	650 000
Övriga fordringar	0	27 583
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 989	98 782
	<hr/>	<hr/>
	1 111 989	776 365

Kassa och bank

194 796

5 059

Summa omsättningstillgångar

1 306 785

781 424

SUMMA TILLGÅNGAR

1 306 785

781 424

22

BALANSRÄKNING

Not 2004-12-31 2003-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Fritt eget kapital

Årets resultat

0 0

Summa eget kapital

0 0

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder

149 028 289 402

Beviljade ej förbrukade anslag och medel

1 951 586 0

Övriga kortfristiga skulder

35 761 288 323

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

4 170 410 203 699

1 306 785 781 424

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

1 306 785 781 424

POSTER INOM LINJEN

2004-12-31 2003-12-31

Ställda säkerheter

Inga Inga

Ansvarsförbindelser

Inga Inga

m

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

De redovisningsprinciper som är tillämpade överensstämmer med Årsredovisningslagen samt rekommendationer och uttalanden från Bokföringsnämnden och Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR).

Följande värderings- och omräkningsprinciper har är tillämpade i årsredovisningen:

Fordringar

Fordringar är redovisade till del belopp varmed de beräknas inflyta.

Not 1 Anslag och medel från samarbetspartners

Beviljade ej förbrukade anslag och medel 2003-12-31 0

Beviljade anslag och medel 2004:

<i>Allmänna arvsfonden</i>	2 782 000	
<i>Forum för levande historia</i>	985 000	
<i>McDonald's</i>	491 270	
<i>Läraryrket</i>	300 000	
<i>Utbildningsdepartementet</i>	300 000	
<i>Gleerups Utbildning</i>	200 000	
<i>Stiftelsen Sven Jerrings fond</i>	100 000	
<i>Clowner utan gränser</i>	75 000	
<i>B. Wahlströms Bokförlag</i>	60 000	
<i>Brio</i>	50 000	
<i>Helge Ax:son Johnsons stiftelse</i>	40 000	
<i>Pan Hörböcker</i>	25 000	
<i>Skolforum Yrkesutveckling Sverige</i>	10 000	
<i>Svenska Kommunalarbetsförbundet</i>	5 000	
		5 423 270
lansspråket 2004		-4 471 684
Beviljade ej förbrukade anslag och medel 2004-12-31		951 586

Not 2 Medelantal anställda, löner, andra ersättningar och sociala avgifter

	2004	2003
Medelantalet anställda med fördelning på kvinnor och män uppgår till		
Kvinnor	4	4
Män	-	-
Totalt	4	4
Löner och ersättningar uppgår till		
Övriga anställda	1 080 389	1 471 931
Totala löner och ersättningar	1 080 389	1 471 931
Sociala avgifter enligt lag och avtal	405 466	425 466
Pensionskostnader	-	-
Totala löner, ersättningar, sociala avgifter och pensionskostnader	1 485 855	1 897 397